

Kollégiumi vonatkozású észrevételek és megjegyzések

a Kormány 2011. szeptember 11-én megtárgyalt és elfogadott, **„A nemzeti felsőoktatásról szóló törvény koncepciója”**, illetve a 2011. október 18-án nyilvánosságra hozott, **„A nemzeti felsőoktatási rendszerről szóló törvény tervezete (munkaanyag)”** dokumentumokhoz

1./ A Koncepció „II.2./7. pontja: „a hallgatók szakmai és erkölcsi fejlődését, az értelmiségi felelősségvállalásra és a kiegyensúlyozott családi életre való felkészülését segítő közösségi szerepvállalását” túzi ki célul, ehhez képest a „2.3. A hallgatók lakhatására vonatkozó szabályozás” pontban tervezett átalakítások ennek ellentmondanak.

Észrevételek és megjegyzések:

- A Kollégiumokban valós, az oktatást kiegészítő szakmai programok, hallgatói önkormányzati munka, a demokráciára és az önálló munkavégzésre, érdekképviseletre és felelős állampolgári magatartásra való felkészítés zajlik.
- A Kollégiumok hivatottak a közösségi és közéleti tevékenység színtereként lehetőséget biztosítani a hallgatóknak, többek között pótolva a kreditrendszer miatti eltolódások következtében megszűnő tanköröket, illetve az Internet rabsága miatt a négy fal közé behatárolt életmódot. Az elidegenedés egyik legmagasabb állami szerveződése készülődik, mely így az egyetlen, még a közösségi élet alapjait jelentő bázisokat is szétzilálná. A Kollégium sok hallgató részére nem csupán egyszerűen egy lakhatási feltételt biztosító épület, hanem biztonságot nyújtó második otthon szerepét tölti be.
- Szintén a Kollégiumok további fontos feladata a hagyományok ápolása és őrzése, a hátrányos helyzetű hallgatók felkutatása és a velük való külön foglalkozás, továbbá a feltűnő tehetségek támogatása, az intézmények megfelelő tudományos műhelyeihez történő irányítása.
- Minden magára adó felsőoktatási intézmény, ahol az elmúlt évtizedben valós integráció és intézményfejlesztési stratégiai tervek születtek, szerves részükként kezelik a Kollégiumokat. Ez egyrésztől megnyilvánult a tulajdonosi szemlélettel történő üzemeltetésben, illetve a szakmai tevékenység felügyeletében, másrésztől abban, hogy a felsőoktatási intézményekre vonatkozó minőségtanúsítási és akkreditációs eljárásokat, a Kollégiumok szervezeti egységére is kiterjesztették.

2./ A Koncepció „1. A nemzeti felsőoktatási rendszer kiépítésének stratégiai kérdései, Ad 7. Hallgatók” pontban, és a „2.3. A hallgatók lakhatására vonatkozó szabályozás” fejezetben leírtakkal, mely szerint lehetővé kell tenni, hogy a Kollégiumok központi országosan egységes kormányzati irányítás alá kerülhessenek, nem értünk egyet.

Észrevételek és megjegyzések:

- A központi kormányzati irányítás, vagy egy esetleges országos állami cég számos területen kérdéseket vet fel. Ilyenek pl.: a vagyionkezelés és az elszámolás kérdése, az épületek és a férőhelyek intézmények közötti elosztása, a feltöltés szabályai stb. Kérdésként jelenik meg a különböző műszaki állapotú és komfortfokozatú, felszereltségében eltérő Kollégiumok összefésülése. Ki milyen tulajdonos volt? Lesznek, akik jól járnak és lesznek, akik nem!
- Fölösleges mamutszervezet(ek) létrehozását idézheti elő (vezetés és irányítás, gazdálkodás, informatika, karbantartás stb.), illetve az ügymenet nehézkessé válásához, időigényességéhez vezethet, melynek nem kevés többlet forrásigénye lenne.
- Az egységes kormányzati irányítás alatt az egyes Kollégiumok felülről irányíthatatlanok és átláthatatlanok lesznek. Ésszerűbbnek tűnik, ha a felsőoktatási intézményhez tartoznak továbbra is a Kollégiumok. A felsőoktatási intézményeket sem lehet egységesen működtetni, nem pedig, a Kollégiumokat.
- Az egységes kormányzati irányítás alatt hogy valósul meg a kollégiumi önkormányzatiság és az autonómia? A kollégiumi hallgató érdekképviselőt ki fogja ellátni?
- Miként akarják az olyan Kollégiumokat ebbe a központi országos irányítású szervezetbe integrálni, amelyek fizikailag (egybe van épülve az oktatási épülettel, vagy annak egyéb szervezeti egységével), és/vagy szervezetileg is szorosan kapcsolódnak (közös programok zajlanak) a felsőoktatási intézményhez.
- Ebben a szervezeti formában hogyan valósul meg a hallgatók és a Kollégiumok felsőoktatási intézménnyel való kapcsolata, lesznek-e kollégiumi tanárok? Milyen szabályok szerint kell működniük, kell-e szakmai tevékenységet folytatni, milyen komfort- és szolgáltatási követelményeknek kell megfelelni, vagy ezek csak átmeneti, ideiglenes szálláshelyek lesznek, mert ez nagyon szomorú jövőkép lenne.
- Az elmúlt évtizedben a valós integrációt végrehajtó felsőoktatási intézmények esetén fel lettek számolva a különböző párhuzamosságok, a Kollégiumok önállóan gazdálkodó szervezeti egységek lettek, melyek megfelelő hatékonysággal és racionálisan működnek.
- Miként lehet összehangolni, és hová kerülnek a koncepció szerint a jelenlegi állami Egyetemek és Főiskolák PPP beruházásban felújított vagy épült Kollégiumai a visszaállamosítást követően? Amennyiben ezek is kikerülnek a hallgatók elhelyezését biztosító körből, az drasztikus férőhelycsökkenést idéz elő.

- A felsőoktatási intézmények Kollégiumaiban dolgozó nem kis munkatársi létszám, a jelen elképzelés alapján, munkajogi értelemben kikerül a közalkalmazotti körből, ami szintén nem támogatható elképzelés. Az átszervezések és a járulékos átalakítások érinthetik a munkatársak munkahelyének, illetve az átsorolások következtében különböző pótlékainak és juttatásainak az elvesztését.
- 1. § (1) - Az autonóm működés igényével ellentétes a kollégiumok országos szervezetbe történő összevonásának szándéka. Az intézményi autonóm működés egyik alappillére, hogy dönthet arról, kinek és milyen feltételek mellett biztosít kollégiumi elhelyezést
- 9. § (3) g) - pontosítani a megfogalmazást: tudományos diákköröket és/vagy szakkollégiumot működtet. Melyiket várja el? Mindkettőt? A szükséges a kollégiumokra, szakkollégiumokra vonatkozó szabályozás bővebb kifejtése.

3. **Összegzés:**

Megismerve az elmúlt időszakban a felsőoktatás átszervezésével kapcsolatos dokumentumokat, joggal tehetjük fel azt a kérdést, hogy a kormányzatnak van-e végig gondolt elképzelése a felsőoktatási kollégiumok jövőjéről. Úgy gondoljuk, hogy ez a jövő fontosabb, semmint, hogy ilyen jelentéktelen, szóra sem érdemes tételként kezeljék, legyen szó akár a koncepcióról, akár az új nemzeti felsőoktatási rendszerről szóló törvény tervezetéről.

Kelt: Budapest, 2011. október 22.

Haraszi László s.k.
elnök
Felsőoktatási Kollégiumok
Országos Szövetsége